

Grécka kríza bude odteraz spájaná najmä s Alexisom Tsiprasom.

Eurozóna odsúhlasila niečo, čomu neverí nikto.

Papandreou, Papademos, Samaras – mená „krízových“ premiérov Grécka vo zvyšku Európy už odvíal čas. Grécka kríza bude odteraz spájaná najmä s Alexisom Tsiprasom. Mladý politik, ktorý prekonal osobnostný obrat hodný úrovne Dartha Vadera.

Začal ako marxistický rebel jazdiaci na motorke do parlamentu a milovaný davmi. No do dejín vojde vďaka posledným dvom týždňom. Najskôr s jasným náskokom vyhralo jeho „Nie“ v referende. Následne sa zbavil svojho verného palatína Varoufakisa, odsúhlasil s veriteľmi najtvrdšiu „záchrannú“ dohodu od začiatku krízy a vo štvrtok skoro ráno ju za svetla z molotových kokteílův pretlačil aj parlamentom.

Grécke vyhlídky sú mizivé, krajina v roku 2017 dosiahne dlh 200 % HDP.

Paradoxne, táto zmluva je beznádejne odsúdená na neúspech a všetci zainteresovaní to vedia. Pred dvoma mesiacmi sa jednalo o 7 miliárd dlhu, neskôr necelých 30, potom 53 a momentálne dohoda hovorí už o 86 miliardách eur nového dlhu pre Grécko. Ale to nebude problém, pretože krajina potrebné peniaze vyberie cez zvýšenú DPH, daň z nehnuteľností a samozrejme zvýšené firemné dane, ktorých sadzby budú dosahovať atraktívnych 28-33 % (v Grécku je progresívna korporátna daň). Hore pôjdu aj špeciálne dane pre lodiarstvo, posledný fungujúci priemysel v krajine. Samotné MMF spôsobilo šok svojím vyhlásením, že grécke vyhlídky sú aj po dohode mizivé, keďže krajina v roku 2017 dosiahne dlh 200 % HDP (ešte pred dvoma týždňami bol odhad 177 %) a v roku 2022 bude mať stále neudržateľných 170 % HDP dlhu.

No posledné zvyšky racionálneho ekonomického zmýšľania v európskom rozhodovaní už dávno zmizli, ostala len politika – udržať Grécko na palube za akúkoľvek cenu. Dohodnutých 86 miliárd by mohlo stačiť na splátky starého dlhu zhruba do roku 2022. Mohlo – posledná pomoc vo výške viac ako 140 miliárd eur bola krajine udelená na jar 2012 a vydržala ani nie tri a pol roka. A to vtedy ešte Grécko zbankrotovalo na zhruba 1/3 svojho dlhu.

Spojenie odpis dlhu sa skloňuje neobyčajne hlasno aj na oficiálnych miestach aj v týchto dňoch. MMF navrhlo vo svojej správe odsunúť splátky gréckeho dlhu o 30 (!) rokov. Pripomíname, že väčšina splátok gréckeho dlhu je už teraz odsunutá za rok 2020. Znamenalo by to, že Grécko by začalo svoj dlh splácať niekedy po roku 2050.

Súčasný dlh Grécka voči MMF či ECB je prakticky nemožné natiahnuť.

Takáto reštrukturalizácia je samozrejme faktickým bankrotom, ale politicky o dosť stráviteľnejšia ako priamočiary odpis istiny. S prižmúrenými očami sa s ňou dá súhlasiť. Už dávno to totiž nie je otázka, či členské štáty eurozóny utrpia v Grécku straty. Tá skutočná otázka tak je, kedy a ako tieto straty realizovať. Je tu však problém. Súčasný dlh voči MMF či ECB, ktoré majú splatnosť v najbližších rokoch, je prakticky nemožné natiahnuť. Práve tu by mali do akcie prísť nové desiatky miliárd z eurovalu.

A v tomto bode vrcholí antická tragédia – mali by sa Grécku vlastne požičať ďalšie peniaze? Nie. Bolo by to ako nahádzať bankovky do bľiaceho kozuba. Grécko potre-

Postavenie gréckeho rastu na devalvácii novej drachmy je nereálne.

Eurolokomotíva si ide aj tak svoje, bez ohľadu na varovania zo všetkých strán.

buje zbankrotovať – ale nesmie dostať novú pomoc. Práve neustála dispozícia nových a nových peňazí je tým, čo brzdí skutočné reformy v krajine. Bez nového dlhu nebude ani „diktát“ Trojky a reformy, ktoré nikam nevedú. Krajina sa potom môže rozhodnúť, či sa vydá na cestu venezuelského chaosu, alebo začne z trosiek budovať hospodársky zázrak ako kedysi Nemecko, Japonsko, Kórea, Čile, Taiwan.

Ne(členstvo) v Eurozóne je pritom falošná dilema. Postavenie rastu na devalvácii novej drachmy je nereálne, drachmové ceny nebudú nikoho zaujímať, tak ako nikoho vo Venezuele nezaujímajú ceny v bolívaroch. Skôr naopak, inflačná mena bude zdrojom ďalšej neistoty. ECB môže nechať ELA zamrazené, ale nemusí ju rušiť. Grécke banky, aj tak prakticky všetky pološtátne, sa môžu zlúčiť, pár miliardami rekapitalizovať a pracovať so slušnou zásobou hotovosti vo výške 40 miliárd eur, ktorá momentálne koluje v Grécku. Deflácia? Si píš! V momente, keď sú dlhy aj tak nesplaciteľné, bude pre krajinu požehnaním. Grécky štát by musel drasticky osekáť výdavky až na kosť, aj keby ho viedol sám Lenin a aj tak by sa aspoň na čas musel spoľahnúť na nejaké štátne zmenky. Nemuselo by to vyjsť, schopnosť vládnej moci udržať zničujúcu politiku v chode dlhé roky sme historicky videli neraz. A aj v prípade nástupu reformnej vlády by prepad životnej úrovne nejakú dobu pokračoval. Ale pre Grékov a ich politikov by tu aspoň bola možnosť rozhodnúť sa pre inú budúcnosť.

Ale dosť utopického snívania, eurolokomotíva si ide aj tak svoje, bez ohľadu na varovania od tvrdých marxistov, aj voľno trhových ekonómov. Grécko už v pondelok musí zaplatiť 3,5 miliardy eur ECB. Takže ak nový plán nemá stroskotať hneď na začiatku, peniaze potrebuje bleskovo. Dohodnúť

euroval bude trvať ešte zopár týždňov. Preto sa narýchlo spod zeme vykopal už takmer zabudnutý mechanizmus EFSM, ktorý vznikol v roku 2010 a je krytý rozpočtom EÚ. Z neho by mal ísť preklenovací úver 7 miliárd. Voči tomu sa postavili Briti, Česi, Švédci a Dáni, že oni teda rozhodne eurozónu zachraňovať nemienia. Tak sa narýchlo začalo vymýšľať, ako zagarantovať nečlenom Eurozóny prípadné straty, ktoré by mohli utrpieť. Záplata na záplatu...

EÚ sa tak pri Grécku mení na stále rozdrobenejšie skupinky štátov, stále zúrivejšie bojujúcich za presadenie svojho plánu budúcich udalostí. To nám to to euro s integráciou pekne pomohlo...

Integráciu s rodinou a priateľmi (pokojne aj bez eura) po zvyšok týždňa želá

Martin Vlachynský
16.7.2015